

17207. e.

biblioteca
albina

FUNDATIA CULTURALA REGALA
PRINCIPELE CAROL

istorioare
si povesti

James Furber

of Linnæus Furber

565955Z

ISTORIOARE ȘI POVEȘTI

TITUS FURDUI

CARTE ÎNGRIJITĂ DE D. CIUREZU

ÎN AL OPTOLEA AN DE DOM-
NIE AL PRAA ÎNĂLȚATULUI ȘI
BINECREDINCIOSULUI REGE

CAROL II

AL TUTUROR ROMÂNILOR
VOIEVOD AL CULTURII, APĂ-
RĂTOR AL SFINTEI BISERICI
ȘI CHEZAȘ AL DREPTEI CRE-
DINȚE, TIPĂRITU-S'A ACEA-
STĂ CARTE DE « ISTORIOARE
ȘI POVEȘTI », CULESE DIN
SCRIERILE LUI IONCREANGĂ
PENTRU INIMA ȘI GÂNDUL
POPORULUI, CU PURTAREA
DE GRIJE ȘI TOATĂ CHELTU-
IALA AȘEZĂMÂNTULUI DOM-
NESC DE ÎNVĂȚĂTURĂ FUN-
DAȚIA CULTURALĂ REGALĂ
« PRINCIPELE CAROL »

1

2009

565.955

4

1998

Biblioteca Județeană
— CLUJ —

RT-206

ION CREANGĂ

ISTORIOARE
ȘI
POVEȘTI

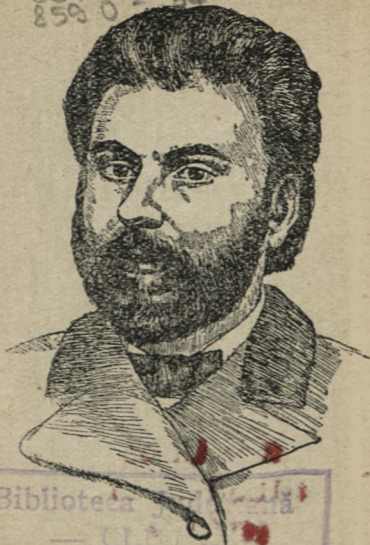
ALESE DIN TOATE SCRIERILE
PENTRU
GÂNDUL ȘI INIMA POPORULUI

— LIBRIS
MUS FURDI
profesor
București

FUNDAȚIA CULTURALĂ REGALĂ
PRINCIPELE CAROL

1938

859.0-32
859.0-34

Creangă

ION CREANGĂ

Născut în anul 1837 și mort la 1887

AMINTIRI DIN COPILĂRIE

Sânt născut la 1 Martie 1837 în satul Humulești, județul Neamțului, plasa de sus, din părinți români: Ștefan a lui Petrea Ciubotariul din Humulești și soția sa Smaranda, născută David Creangă, din satul Pipirig, județul Neamțului.

Intâi și 'ntâi am început a învăța cruce-ajută, după moda veche, la școala din Humulești, o chilie făcută cu cheltuiala sătenilor, prin îndemnul și osârdia părintelui Ioan Humulescu, care avea o mână de învățătură, un car de minte și multă bunătate de inimă, Dumne-

zeu să-l ierte! Poate să fi fost de vre-o unsprezece ani, când am început a învăța. Știu că eram atunci un băiet sfrijit, prizărit și fricos și de umbra mea.

Dascălul nostru era un holteiu frumos, zdravăn și voinic și-l chema Vasile a Vasilcăi. El era și dascălul bisericii din sat. Un sorocovăț nemțesc plătea tata pe lună dascălului ca să mă învețe. Și pe atunci îmi ziceau în sat și la școală: Ionică a lui Ștefan a Petrei.

Peste vr'un an, vornicul, prinzând la oaste cu arcanul pe bădița Vasile, dascălul nostru, școala a rămas pustie, iară noi școlarii, cari eram peste patruzeci la număr, ne-am împrăștiat pe la casele noastre. După vr'un an iarăș s'a deschis școala. Dar dascălul Iordache fiind cam chilaciu, a în-

VASILE A VASILICĂI

- un holtei frumos, sdravăn și voinic, care era și dascălul bisericei din sat

ceput a ne rădica de urechi la fârta (Φ), deasupra ușei și a ne prea îndesi la spinare cu Sfântul Neculai, un biciu de curele făcut și dăruit școalei de moș Fotea, cojocariul satului. Și așa, de unde până atunci mă duceam cu drag la școală, am început a umbla huciu-marginea: o zi mă duceam, două nu, dar tot deprinsesem a ceti o leacă.

Tata nu știa carte de feliu și nici mult haz nu făcea de dânsa. El cam ades îmi zicea: «Logofete brânză 'n cuiu lapte acru 'n călămări, cam prea te codești la treabă: mă tem că de atâta cărturărie n'a avea cine să ne tragă ciubotele». Dar mama luând sama cum învățam eu, ajunsese a ceti la ceaslov mai bine decât mine; și se bucura grozav, când vedea,

că mă trag la carte. Din partea tatei, puteam să rămân cum era mai bine: « Nică a lui Ștefan a Petrei », om de treabă și gospodariu în sat la Humulești. Mama însă era în stare să toarcă 'n furcă și să învâț mai departe. Dar ce să mai învâț în Humulești? căci în biserică ceteam și cântam pe din afară toate troparele ca și dascălul Iordache.

Intr'o zi, așa prin câșlegile Crăciunului, aproape de cârnileagă, viind bunicu-meu David Creangă din Pipirig pe la noi, m'a luat și m'a dus la munte, în școala lui Alecu Baluș din satul Broșteni, județul Suceava, și m'a așezat în gazdă cu toată cheltuiala lui, la una Irinuca, care avea două capre pline de râe. De aice urmam la școală: și ori s'a prins cartea de

Prin cășlegile Crăciunului a plecat Ion Creangă
la școala lui Alecu Baluș din Broșteni

mine ori nu, dar râia căprească știu că s'a prins.

Aproape de Florii, profesorul Nanu mi-a dat drumul acasă, și de la Broșteni am venit cu niște plutași, pe Bistrița la Borca ; de la Borca, cu o rudă a mea, pe Plaiul-Bătrân în Pipirig și din Pipirig la Humulești. Și când m'au văzut tata și mama tuns chilug și plin de râe, bucuria lor n'a fost proastă. Ce să facă? Au început a mă scărda ba cu leșie de ciocălăi, ba cu usuc de lână, ba a mă unge cu dohot și într'o săptămână m'au izbăvit de podoabă. Dar și eu le-am tras în ziua de Paști un « Ingerul a strigat » la biserică, de-au rămas toate babele din sat cu gura căscată la mine, iar fetele numa-și dau ghiont una altea, văzând ce poate acum Nică a lui Ștefan al

Petrei! Dascălul Iordache rămăsesese acum pe jos ; era a cincea roată la car. Biata mamă crezând că am să es un al doilea Cucuzel, s'a pus cu rugăminte pe lângă tata și m'a dat să învăț psaltichie la un psalt de la biserica Adormirea din Târgul Neamțului, peste baltă, la vre-o două svârlituri de piatră departe de satul nostru. Trei husăși plătea acum tata pe lună pentru mine. O iarnă am învățat și la această școală, căci iarna ce mai puteam învăța ; iar vara nu făceam purici mulți pe la școală ; trebuia s'ajut acasă: la tors, la peptănuși, la nevedit, la făcut țevi cu sucala și la tors cu roata. Câte trei-patru oci de canură torceam pe zi ; mă întreceam cu fetele cele mari din tors și ele din răutate mă porecleau « Ion Torcălău ».

DAVID CREANGĂ

din Pipirig, bunicul după mamă al marelui
povestitor care l-a dus la școala din Broșteni...

MOȘ ION ROATĂ

I

La 1857 pe când se fierbea Unirea în Iași, boierii moldoveni liberali, ca de-al-de Costache Hurmuzachi, M. Kogălniceanu și alții, au găsit cu cale să cheme la Adunare și câți-va țărani frunțași, câte unul din fiecare județ, spre a lua și ei parte la facerea acestui măreț și nobil act național. Cum au ajuns țăranii în Iași, boierii au pus mână de la mână de i-au ferchezuit frumos și i-au îmbrăcat la fel, cu cheburi albe și cușme nouă, de se mirau țăranii ce be-

rechet i-a găsit. Apoi, se zice că i-ar fi dat pe sama unuia dintre boieri, să le ție cuvânt, ca să-i facă a înțelege scopul chemării lor la Iași.

— Oameni buni, știți pentru ce sânteți chemați aici între noi, zise boierul cu blândețe.

— Vom ști cucoane, dacă ni-ți spune, răspuse cu sfială un țăran mai bătrân, scărpinându-se în cap.

— Apoi iaca ce, oameni buni: de sute de ani două țări surori, creștine și megieșe, Moldova noastră și Valahia sau Țara Muntească, de care poate-ți fi auzit vorbindu-se, se sfâșie și se mănâncă între dânsele spre cumplita urgie și pieire a neamului românesc. Țări surori și creștine am zis, oameni buni: căci precum ne închinăm noi Moldovenii, așa se

închină și frații noștri din Valahia. Statura, vorba, hrana, îmbrăcăminte și toate obiceiurile câte le avem noi, le au întocmai și frații noștri munteni. Țări megieșe am zis, oameni buni; căci numai părăuașul Milcov, ce trece pe la Focșani, le desparte. « Să-l secăm dar dintr'o sorbire » și să facem sfânta Unire, adică înfrățirea dorită de strămoșii noștri, pe care ei n'au putut s'o facă în împrejurările grele de pe atunci. Iacă, oameni buni, ce treabă creștinească și frumoasă avem de făcut. Numai Dumnezeu să ne-ajute! Înțeles-ați, vă rog, oameni buni, pentru ce v'am chemat? Și dacă aveți ceva de zis, nu vă sfiiți; spuneți verde, moldovenește, ca la niște frați ce vă sântem. Că de-aceea ne-am adunat aici ca să

ne luminăm unii pe alții și Dumnezeu să ne lumineze pe toți, cum a ști el mai bine!

— Înțelegem, cucoane, așa a fi, răspunseră câțiva țărani mai rușinoși; că dacă nu-ți ști dumneavoastră ce-i pe lume, noi țărănimea de la coarnele plugului, avem să știm ce-i bine și ce-i rău? . .

— Ba eu drept să vă spun cucoane, n'am înțeles, ci-că zise cu îndrăzneală, unul dintre țărani, anume Ion Roată.

Ș'apoi chiar dacă ne-am pricepe și noi la câte ceva, cine se mai uită în gura noastră? Vorba ceea, cucoane: Țăranul, când merge, tropăește și când vorbește, hodorogește, să ierte cinstita față dumneavoastră. Eu socot că treaba asta se putea face și fără de noi;

că dă; noi știm a învăța sapa, coasa și secerea, dar dumneavoastră învățați condeiul și când vreți, știți a face din alb negru și din negru alb... Dumnezeu v'a dăruit cu minte, ca să ne povățuiți și pe noi prostimea.

— Ba nu, oameni buni, s'a trecut vremea aceea, pe când numai boierii făceau totul în țara aceasta, ș'o storceau după plac. Astăzi toți, de la vlădică până la opincă, trebuie să luăm parte la nevoile și la fericirea țării. Muncă și câștig; datorii și drepturi pentru toți deopotrivă.

Le spuse boierul apoi despre originea Românilor, cum și de cine au fost ei aduși pe aceste locuri; despre suferințele lor și cum au ajuns a fi dezbinați și mprăștiați prin alte țări. Le dă

el pilde câte și mai multe: cu zmocul de nuele, cu taurii învrăbiți și în sfârșit se silește bietul creștin din răspuțeri, a-i face să înțeleagă care sânt roadele binefăcătoare ale Unirii, aducându-le aminte că tot «pentru unirea tuturor» se roagă și sfânta biserică în toate zilele, mai bine de 1850 de ani. — Ei, oameni buni, cred că acum ați priceput.

— Priceput cucoane, cât se poate de bine, răspunseră mai toți, Dumnezeu să vă ajute la cele bune!

— Ba eu tot nu, cucoane, răspunse moș Ion Roată.

— Dumnezeu să mă ierte, moș Ioane, dar dumneata, cum văd, ești cam greu de cap; ia haidem în grădină, să vă fac a înțelege și mai bine. Moș Ioane, vezi colo în ogradă la mine bolovanul cel mare?

— Il vedem, cucoane.

— Ia fă bine, și adă-l ici lângă mine, zise boierul care ședea acum pe un jilț în mijlocul țărănilor.

— S'avem iertare cucoane, n'om pute; că doar acolo-i greutate, nu șagă.

— Ia cearcă și vezi.

Moș Roată se duce și vrea să ridice bolovanul, dar nu poate.

— Ia du-te și dumneata moș Vasile, și dumneata bade Ilie și dumneata bade Pandelachi.

În sfârșit se duc vr'o 3—4 țărani, urnesc bolovanul din loc, îl rădică pe umere și-l aduc lângă boier.

— Ei oameni buni, vedeți? S'a dus moș Ion și n'a putut face treaba singur; dar când v'ați mai dus câțiva într'ajutor, treaba s'a

făcut cu mare ușurință; greutatea n'a mai fost aceeași.

Povestea cântecului:

Unde-i unul nu-i putere
La nevoi și la durere;
Unde-s mulți puterea crește
Și dușmanul nu sporește.

Așa și cu Unirea, oameni buni; credeți dumneavoastră, că de-a ajuta Dumnezeu a se uni Moldova cu Valahia, avem să fim numai atâția? Frații noștri din Transilvania, Bucovina, Basarabia și cei de peste Dunăre, din Macedonia și de prin alte părți ale lumii, numai să ne vadă că trăim bine, și ei se vor bucura și ne vor iubi de n'or mai îndrăzni dușmanii în vecii vecilor a se lega de Români. D'apoi frații noștri de sânge: Franțuzii, Italienii, Spaniolii și

Portughezii ce aşteaptă? La orice întâmplare, Doamne fereşte, stau gata să-şi verse sângele pentru noi . . .

Unirea face puterea, oameni buni. Ei acum cred c'aţi înţeles şi răsînţeles.

— Ba eu unul, să iertaţi dumneavoastră, cucoane, încă tot n'am înţeles, răspunde moş Roată.

— Cum se face asta moş Ioane? Mai bine ce v'am tălmăcit, şi un copil putea să înţeleagă.

— Mai aşa, cucoane, răspunseră ceilalţi.

— Moş Ioane, zise acum boierul cam turburat de multă oboseală, ia spune dumneata în legea dumitale, cum ai înţeles, cum n'ai înţeles, de când se face vorbă, să auzim şi noi.

— Dă cucoane, să nu vă fie cu supărare; dar dela vorbă și până la faptă este mare deosebire . . . Dumneavoastră ca fiecare boier, numai ne-ați poruncit să aducem bolovanul, dar n'ați pus umărul împreună cu noi la adus, cum ne spuneți dinioare că de-acum toți au să iee parte la sarcini, dela vlădică până la opincă. Bine-ar fi, dac'ar fi așa, cucoane; căci la războiu înapoi și la pomană năvală, parcă nu prea vine la socoteală . . .

Iar dela bolovanul d-voastră am înțeles așa: că până acum, noi țărani am dus fiecare câte-o piatră mai mare sau mai mică pe umere; însă acuma sântem chemați a purta împreună tot noi opinca, o stâncă pe umerele noastre . . . Să dea Domnul cucoane,

să fie altfel, că mie (unuia) nu mi-a părea rău . . .

La aceste vorbe, țărani ceialți au început a strânge din umere, a se uita lung unul la altul și a zice:

— Ia poate că și Roată al nostru să aibă dreptate . . .

Iar boierul, luându-i înaintea cu glume, a înghițit gălușca și a tăcut molcum.

MOȘ ION ROATĂ
se jeluște în fața lui Cuza Vodă

MOȘ ION ROATĂ ȘI CUZA-VODĂ

II

Intre țărani fruntași cari au luat parte împreună cu boierii, cu Episcopii și cu Mitropolitul țării la « Divanul ad-hoc » din Moldova în 1857, era și moș Ion Roată, om cinstit și cuviincios, cum sunt mai toți țărani români de pretutindeni. — Numai atâta, că moș Ion Roată, după câte văzuse și după câte pățise el în vieța sa, nu prea punea temei pe vorbele boierești și avea gădilici la limbă; adică spunea omului verde în ochi, fie cine-a fi, când îl scormonea ceva la inimă. Așa e țăranul: nu prea știe multe. Și moș Ion Roată, fiind

țaran, cum v'am spus, deși se învrednicise a fi acuma printre boieri, nu avea ascunzători în sufletul său.

În «Divanul ad-hoc» din Moldova, erau boieri de toată mâna; și mai mari și mai mici; și mai bătrâni și mai tineri; și mai învățați și mai neînvățați, cum îi apucase timpul. Între aceștia din urmă erau de-al de bătrânul Alecu Forăscu, poreclit și Tololoiu, Grigore Cuza, și alți câțiva de-al-de aceștia cari, ținându-se de obiceiurile strămoșești, în toate sărbătorile ascultau cu evlavie slujba bisericească dela început până la sfârșit, cântând și citind la strană deavalma cu dascălii și preoții bisericii; iar la zile mari, ca să le ticnească veselia, împărțeau bucățica de pâne cu orfanii, cu vă-

duvele și cu alți nevoieși, cum apucase din părinți. Atâta-i ajungea capul, atâta făceau și ei pe vremea lor, Dumnezeu să-i ierte și să-i odihnească, unde-or fi acolo, că bune inimi aveau.

Dar să ne întoarcem iar la «Divanul ad-hoc». Aici ca în toate adunările de feliul acestora se făcea vorbă multă; și era lucru firesc să se facă, fiind în luptă timpul de față cu cel trecut, pentru cea mai dreaptă cauză a neamului românesc: Unirea, sfânta Unire!

Boierii cei mai tineri, crescuți de mici în străinătate numai cu franțuzească și nemțească, erau cârtitori asupra trecutului, și cei mai guralii totodată. Vorba, portul și apucăturile bătrânești nu le mai venea la socoteală. Și din

această pricină, unii, în aprinderea lor, numeau pe cei bătrâni: «rugini învechite, ișlicari, strigoi» și câte le mai venea în minte, după cum le era și creșterea; dă, învățați nu's? . .

Nu-i vorbă, că și nătângia unor bătrâni era mare. Uneori, când se mâniau, dădeau și ei tinerilor câte un ibrișin, pe la nas, numindu-i: «bonjuriști, duelgii, pantalonari, oameni smintiți la minte și ciocoi înfumurați, lepădați de lege, stricători de limbă și de obiceiuri». În așa împoncișare de idei se aflau boierii bătrâni cu tineretul din «Divanul ad-hoc» al Moldovei; cu toate că și unii și alții erau pentru «Unire». Numai atâta că bătrânii voiau «Unire» cu tocmeală iar tinerii «Unire» fără socoteală, cum s'a și făcut.

Toate ca toatele, dar mare luptă aveau unii dintre boierii cu conul Alecu Forăscu, care, una-două, îi tocănea, muștrându-i:

Ba, că «nu vorbesc drept românește, cum vorbeau părinții lor, ci au corchezit graiul strămoșesc, de nu-i mai înțelege nimene»: ba că «umblați cu șurubele să ne trageți butucul»; ba că «face omul cu cineva o tovărășie cât de mică, și tot urmează învoială între părți, iar nu așa cu ochii închiși»—căci «dacă n'ai carte, n'ai parte, scurtă socoteală» ba că «de când cu străinătatea, v'ați înstrăinat și legea și limba și inima și chiar dragostea sătenilor; și după nepăsarea și risipa ce o facem, zvârlind banul pe lucruri de nimica, puțin mai avem de înstrăinat, și nu-i departe vremea aceea, pe cât

văd eu. Intrebați pe bieții nemer-nici de săteni, să spuie ei, dacă mai cunosc cine le e stăpân. Au rămas ca niște câni ai nimănui, sărmanii oameni! Cine se scoală mai de dimineață, acela e mai mare în sat la ei, de-i horopsește și-i țuhăește mai rău decât pe vite! Ciocoizmul și străinii să trăiască, și las pe dânșii că ne scot ei la covrigi, ba că «vai de țara care ajunge s'o puie copiii la cale»: ba că «vorba multă, sărăcia omului»; și, dacă li-i treaba de așa, facă ei ce-or ști, că el mai bine se duce acasă, că-i plouă caii în spate și-i stau vitele cu dinții la stele, din pricina slugilor, căroro puțin le pasă de munca stăpânului. Și câte și mai câte năzdrăvăanii de-al de-aceste . . . Las pe bătrâni să te descânte și să te judece ei

în legea lor, că nu-ți mai trebuie alt popă . . .

Și iaca așa cu de-al-de cuconul Forăscu.

Acum vine alta la rând:

Intr'una din zile cum vorbea frumos un boier dintre cei tineri, iaca și moș Ion Roată sare cu gura:

— Aveți bunătate de vorbiți mai moldovenește, cucoane, să ne dormim și noi; căci eu unul, drept să vă spun, că nu pricep nimica, păcatele mele! Un oarecare boier întâmpină atunci pe moș Ion Roată, zicându-i cu glas poruncitor și răutăcios:

— Da ce nevoie mare este să înțelegi tu, moșicule! Tacă-ți leoarba, dac'ai venit aici; c'apoi întoarce-ne-vom noi acasă, și helbet! nu ți-a lua nime din spate,

ce știu eu . . . Auzi, obrăznicie!
— Tu . . . cu opt-zeci de mii de
fălci de moșie, și el un ghiorlan,
c'un petec de pământ, și uite ce
gură face alătura cu mine! . . .

Moș Ion Roată, simțindu-se lovit
până în suflet, răspunde atunci
cu glas plângător:

— Dar bine, cucoane, dacă nu
v'a fost cu plăcere să pricepem
și noi câte-ceva din cele ce spu-
neți dumneavoastră, de ce ne-ați
mai adus aici, să vă băteți joc de
noi? Ei, cucoane, cucoane! Puter-
nic ești, megieș îmi ești, ca răzeș,
ce mă gălesc, și știu bine că n'are
să'mi fie moale când m'oiu în-
toarce acasă, unde mă așteaptă
nevoile. Dar să nu vă fie cu supă-
rare, ia, palmele aceste țărănești
ale noastre, străpunse de pălămidă
și pline de bătăături, cum le vedeți,

vă țin pe dumneavoastră de atâta amar de vreme, și vă fac de huzuriți de bine; și mai mult decât atâta: orice venetic, în țara asta este oploșit de dumneavoastră, și-l priviți cu nepăsare cum ne sugă sângele, și tăceți și-l îmbrățoșați! Numai noi, vite de muncă, vă sântem dragi ca sarea în ochi . . . Din mojici, din ghiorlani, și din dobitoci nu ne mai scoateți! Dumnezeu să ne ierte, și să ne iertați și dumneavoastră, cucoane, dar cu adevărat, așa este; v'ați deprins a lua focul totdeauna cu mâinile noastre cele mojicești . . . și tot noi cei horopsiți!

— Sfânt să'ți fie rostul, moș Ioane, că ai vorbit din durere, răspunse atunci cuconul Alecu Forăscu; și sunt fericit, că stai alături cu mine. Decât un bon-

jurist c'o mână de învățătură, mai bine un țăran cu un car de minte.

La aceste vorbe, mulți dintre boieri s'au simțit atinși: cel cu pricina . . . , a rămas ca opărit. Iar Colonelul Alexandru Cuza a dat mâna prietenește cu moș Ion Roată.

În sfârșit, după multe dezbateri furtunoase urmate în « Divanul ad-hoc » s'a încuviințat « Unirea » și apoi deputații s'au întors fiecare pe la vetrele lor.

Peste câțiva ani după aceasta, trecând Cuza-Vodă spre București, a poposit la Agiud, unde l-a întâmpinat o mulțime de lume ca pe un Domnitor.

Printre lumea ce se înghesuia, cu treabă, fără treabă, iacă se zărește o hârtie fălăind pe deasupra capetelor mulțimii, în vârful

unei prăjini. Cuza-Vodă înțelegând că trebuie să fie vr'un suflet necăjit, face semn să i se deschidă calea. Și când, colo, un țăran bătrân cade în genunchi dinaintea Domnitorului, sărutându-i mâna, cu lacrămile în ochi, și dându-i o hârtie scrisă pe toate fețele.

— He, he! moș Ion Roată, prietenul și tovarășul meu cel vechiu din «Divanul ad-hoc», lucru negândit! Rădică-te moș Ioane și spune-mi fără sfială, ce durere ai? Ți-a făcut cineva vr'un neajuns?

Moș Ion Roată văzând că după atâția ani de zile nu l-a uitat Colonelul Alexandru Cuza, și că l-a primit cu atâta bunătate, a început a plânge cu hohot și a-l ruga să-i citească hârtia.

Vodă, fiind gata de plecare, și

văzând că hârtia lui moș Roată cuprinde multă polologhie, zise cu blândeță:

— Spune, moș Ioane din gură, ce ai de spus, că mai bine am să înțeleg.

Atunci moș Roată viindu-și în sine, începe a se jălui cum urmează:

— Luminarea Voastră.

De când cu păcatul cela de «Ad-hoc», n'am mai avut zi bună cu megieșul meu cel puternic, stăpânul unei moșii foarte mari, pe care-l cunoști, Măria-Ta. N'am gândit, nenorocitul de mine, că un boier așa de mare, putred de bogat și cu învățătură, să-și puie mintea cu unul ca mine, de niște vorbe nesocotite ce le-am zis și eu atunci, într'un necaz. Numai Dumnezeu să-i deie sănătate și

bine, dar amarnic m'a lovit în avere și în cinste! Crede Măria-Ta, că nici eu n'am fost așa de sec, între cei de-o seamă cu mine. Dar de cum am ajuns acasă, goană și prigoană pe capul meu, din partea boierului, în tot feliul:

Întâiu și'ntâiu, a pus înadins pe feciorii boierești, să-mi caute pricină, și să mă aducă la sapă de lemn. Și aceștia, ca oameni fără judecată și pizmași, făceau toate chipurile satanicești, sau ei de-a dreptul, sau prin alții, cum să deie vitișoarele mele măcar de un pas pe moșia boierească; ș'apoi sub cuvânt că au făcut stricăciune, să mi le poată ucide fără nicio cruțare! Și astăzi împușcă-i porcii; mâne vacile și boii; poimâne căișorii; în altă zi ie-i oile dinapoi cu grămada și du-le la curte;

îți poți închipui, Măria-Ta, ce urgie grozavă era pe capul meu!

Văzând eu dela o vreme că nu mai încetează cu jafurile, mi-am luat inima 'n dinți, și m'am dus la boieriu să mă jăluesc. Și boierul în loc de un cuvânt bun, m'a scuipat drept în obraz, de față cu slugile sale și cu alți oameni ce se aflau atunci la curte, încât am crezut că a căzut ceriul pe mine, de rușine! Ba încă m'a și amenințat, că altădată, de mi-a mai călca piciorul în ograda boierească, are să poruncească să mă întindă la scară și să mă bată cu biciul! Și cu rânduiala asta, Măria-Ta, în câțiva ani de zile m'au calicit cu desăvârșire, și mi-a rădicat și cinstea, care, pentru mine, a fost cel mai scump lucru!

Cuza-Vodă a stat neclintit, și s'a uitat țintă la moș Ion Roată, cât a vorbit el. Și când a isprăvit vorba, Vodă i-a pus două fișicuri de napoleoni în mână, zicându-i cu bunătate:

— Ține moș Ioane, acest mic dar dela mine, și întâmpină-ți nevoia, de azi pe mâne, cum te-a lumina Cel de sus. Iar pe boier, lasă-l în judecata lui Dumnezeu, căci « El nu bate cu ciomagul ».

Lui moș Ion Roată i se umplu din nou ochii de lacrimi, și sărutând mâna lui Vodă, ca semn de mulțămire, zise oftând:

— Dar cu rușinea ce mi-a făcut, cum rămâne Măria-Ta?

— Cu rușinea iaca așa rămâne, moș Ioane, zise Cuza-Vodă, sărutându-l și pe un obraz și pe altul, în fața mulțimii adunate

acolo. Du-te și spune sătenilor
dumitale, moș Ioane, că pe unde
te-a scuipat boierul, te-a sărutat
Domnitorul țării și ți-a șters ru-
șinea . . .

POVESTEA UNUI OM LENEȘ

Ci-că era odată într'un sat un om grozav de leneș; de leneș ce era, nici îmbucătura din gură nu și-o mesteca. Și satul văzând că acest om nu se dă la muncă nici în ruptul capului, hotărî să-l spânzure pentru a nu mai da pildă de lenevie și altora. Și așa se aleg vre-o doi oameni din sat și se duc la casa leneșului, îl umflă pe sus, îl pun într'un car cu boi, ca pe un butuc nesimțitor, și hai cu dânsul la locul de spânzurătoare.

Așa era pe vremea aceea.

Pe drum se întâlnesc ei cu o trăsură în care era o cucoană.

« Ci-că era odată într'un sat un om
grozav de leneș: de leneș ce era, nici
îmbucătura din gură nu și-o mesteca »

Cucoana, văzând în carul cel cu boi un om, care semăna a fi bolnav, întrebă cu milă pe cei doi țărani, zicând:

— Oameni buni! Se vede că omul cel din car e bolnav, sărmanul, și-l duceți la vr-o doftoroaie, unde va să se caute.

— Ba nu, cucoană, răspunse unul dintre țărani: să ierte cinstită fața dumneavoastră, dar aista e un leneș, care nu credem, să mai fi având păreche în lume; și-l ducem la spânzurătoare ca să curățim satul de un trândav.

— Alei! oameni buni, zise cucoana, înfiorându-se; păcat sărmanul, ca să moară ca un câine fără de lege! Mai bine duceți-l la mine; iacă-tă curtea, pe costișea ceea. Eu am acolo un hambar plin cu posmagi; ia așa pentru îm-

.. Și așa se aleg vre-o doi oameni
din sat și se duc la casa leneșului,
îl umflă pe sus, îl pun într'un
car cu boi...

prejurări grele, Doamne ferește!
— A mânca la posmagi, și a trăi
și el pe lângă casa mea; că doar
știu că nu m'a mai perde Dumne-
zeu pentru o bucățică de pâine.
Dă, sântem datori a ne ajuta unii
pe alții.

— Ia-auzi, mă leneșule, ce spune
cucoana; că te-a pune la coteț,
într'un hambar cu posmagi, zise
unul dintre săteni. Iaca peste ce
noroc ai dat, bată-te întunericul
să te bată, urâciunea oamenilor!
Sai de grabă din car și mulță-
mește cucoanei că te-a scăpat dela
moarte, și ai dat peste belșug,
luându-te sub aripa dumisale. Noi
gândiam să-ți dăm sopen și frân-
ghie. Iar Cucona cu bunătatea du-
misale îți dă adăpost și posmagi;
să tot trăești, să nu mai mori!
Să-și puie cineva obrazul pentru

unul ca tine și să te hrănească ca pe un trântor, mare minune-i și asta! dar tot de noroc să se plângă cineva. Bine a mai zis cine a zis că: «Boii ară și caii mănâncă». Hai, dă răspuns cucoanei, ori așa, ori așa, că n'are vreme de stat la vorbă cu noi.

— Dar mueți-s posmagii, zise atunci leneșul cu jumătate de gură, fără să se cârmească din loc.

— Ce-a zis? întrebă cucoana pe săteni.

— Ce să zică, milostivă cucoană, răspunde unul, ia, întreabă că, mueți-s posmagii?

— Vai de mine și de mine, zise cucoana cu mirare; încă asta n'am auzit! Da, el nu poate să și-i moaie?

— Auzi, măi leneșule: te prinzi să moi posmagii singur, ori ba?

— Ba, răspunse leneșul. Trageți mai bine tot înainte! ce mai

Sătenii duc pe leneș și-i fac felul..;

atâta grijă, pentru astă pustie de gură!

Atunci unul dintre săteni zise cucoanei:

— Bunătatea dumneavoastră, milostivă cucoană, dar degeaba mai voiți a strica orzul pe găște. Vedeți bine, că nu-l ducem noi la spânzurătoare numai așa de flori de cuc, să-i luăm năravul. Cum chitiți? un sat întreg n'ar fi pus oare mână dela mână, ca să poată face dintr'însul ceva? Dar ai pe cine ajuta? Doar lenea-i împărăteasă mare, ce-ți bați capul!

Cucoana atunci cu toată bunăvoința ce avea se lehametește și de binefacere și de tot, zicând:

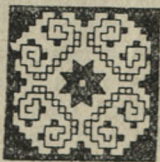
— Oameni buni, faceți dar cum v'a lumina Dumnezeu!

Iar sătenii duc pe leneș la locul cuvenit, și-i fac felul. Și iaca așa

a scăpat și leneșul acela de săteni
și sătenii aceia de dânsul.

Mai poftească de-acum și alți
leneși în satul acela dacă le dă
mână și-i ține cureaua.

Ș'am încălicat pe-o șea, și v'am
spus povestea așa.

CINCI PÂNI

Doi oameni, cunoscuți unul cu altul, călătoreau odată, vara, pe un drum. Unul avea în traista sa trei pâni și celălalt două pâni. Dela o vreme, fiindu-le foame, poposesc la umbra unei răchiți pletoase, lângă o fântână cu ciutură, scoate fiecare pânila ce avea și se pun să mănânce împreună ca să aibă mai mare poftă de mâncare. Tocmai când scoaseră pânila din traiste, iaca un al treilea drumeț, necunoscut, îi ajunge din urmă, și se oprește lângă dânșii, dându-le ziua bună; apoi se roagă să-i dea și lui ceva de mâncare, căci e tare

...Tocmai când scoaseră pâinile din
traiste, iacă un al treilea drumeț
necunoscut îi ajunge din urmă și
se oprește lângă dânșii...

flămând și n'are nimica merinde la dânsul, nici de unde cumpăra.

— Poftim, om bun, de-i ospăta împreună cu noi, ziseră cei doi drumeți călătorului străin; căci, mila Domnului! unde mănâncă doi mai poate mânca și un al treilea. Călătorul străin, flămând cum era, ne mai așteptând multă poftire, se așază jos lângă cei doi și încep a mânca cu toții la pâine goală și a bea apă rece din fântână, căci altă udătură nu aveau. Și mănâncă ei la un loc tustrei, și mănâncă, până ce gătesc de mâncat cele cinci pâni de parcă n'au mai fost.

După ce au mântuit de mâncat, călătorul străin scoate cinci lei din pungă și-i dă, din întâmplare, celui ce avusese trei pâini, zicând:

— Primiți, vă rog, oameni buni, această mică mulțămită dela mine pentrucă mi-ați dat de mâncare la nevoie; veți cinsti mai încolo câte un pahar de vin, sau veți face cu banii ce veți pofti. Nu sunt vrednic să vă mulțumesc de binele ce mi-ați făcut, căci nu vedeam lumea înaintea ochilor de flămând ce eram.

Cei doi nu prea voiau să primească, dar după multă stăruință din partea celui al treilea, au primit. Dela o vreme călătorul străin și-a luat ziua bună dela cei doi și apoi și-a căutat de drum. Ceilalți mai rămân oleacă sub răchită la umbră, să odihnească bucatele. Și din vorbă în vorbă, cel ce avuse trei pâini, dă doi lei celui cu două pâini, zicând:

— Ține, frate, partea dumitale și fă ce vrei cu dânsa. Ai avut două pâini întregi, doi lei ți se cuvine. Și mie îmi opresc trei lei, fiindcă am avut trei pâini întregi și tot ca ale tale de mari, după cum știi.

— Cum așa, zise celălalt cu dispreț; pentru ce numai doi lei, și nu doi și jumătate, partea dreaptă ce ni se cuvine fiecăruia? Omul putea să nu ne deie nimic, și atunci cum rămânea?

— Cum să rămâie, zise cel cu trei pâini; atunci ași fi avut eu pomană pentru partea ce mi se cuvine dela trei pâini, iar tu — dela două și pace bună. Acum însă, noi am mâncat degeaba, și banii pentru pâine îi avem în pungă cu prisos; eu trei lei și tu doi lei; fiecare după numărul pâinilor ce

am avut. Mai dreaptă împărțeală decât aceasta nu cred că se mai poate nici la Dumnezeu Sfântul.

— Ba nu, prietene, zise cel cu două pâini; eu nu mă țin că mi-ai făcut parte dreaptă. Haide să ne judecăm și cum a zice judecata, așa să rămâie.

— Haide și la judecată, zise celălalt, dacă nu te mulțamești; cred că și judecata are să-mi găsească dreptate, deși nu m'am târît prin judecăți, de când sânt.

Și așa, pornesc ei la drum, cu hotărîrea să se judece. Și cum ajung într'un loc unde era judecătorie, se înfățișează înaintea judecătorului și încep a spune împrejurarea din capăt, pe rând fiecare: cum a venit întâmplarea, de au călătorit împreună; de au

«Și cum ajung într'un loc unde
era judecătorie, se înfățișează
înaintea judecătorului și încep a
spune înprejurarea din capăt pe
rând fiecare...

stat la masă împreună; câte pâini au avut fiecare; cum a mâncat drumețul cel străin la masa lor, deopotrivă cu dâșii; cum le-a dat cinci lei drept mulțămită și cum cel cu trei pâini a găsit cu cale să-i impartă.

Judecătorul, după ce-i ascultă pe amândoi cu luare aminte, zise celui cu două pâini:

— Și nu ești mulțumit cu împărțeala ce s'a făcut omule?

— Nu, domnule judecător, zise nemulțumitul; noi n'am avut de gând să luăm plată dela drumețul străin pentru mâncarea ce i-am dat; dar dacă a venit întâmplarea de-așa, apoi trebuie să împărțim drept în două ceea ce ne-a dăruit oaspetele nostru; așa cred eu că ar fi cu cale, când e vorba de dreptate.

— Dacă e vorba de dreptate, zise judecătorul, apoi fă bine de înapoiește un leu istuilalt, care, spui că a avut trei pâni.

— De asta chiar mă cuprinde mirare, domnule judecător, zise nemulțămîtul cu îndrăzneală; eu am venit înaintea judecății să capăt dreptate și văd că dumneata care știi legile, mai rău mă scufunzi. De-a fi să fie tot așa și judecata înaintea lui Dumnezeu, apoi vai de lume!

— Așa ți se pare dumitale, zise judecătorul liniștit; dar ia să vezi că nu-i așa. Ai avut dumneata două pâini?

— Da, domnule judecător; două am avut.

— Tovarășul dumitale avut-a trei pâini?

— Da, d-le judecător, trei a avut.

— Udătură ceva avut-ați vreunul?

— Nimic, d-le judecător; numai pâne goală și apă rece din fântână, fie de sufletul cui a făcut-o acolo în calea trecătorilor.

— Dinioarea, parcă singur mi-ai spus, zise judecătorul, că ați mâncat toți ca unul de mult; așa este?

— Așa este, domnule judecător.

— Acum, ia să statornicim rânduiala următoare, ca să se poată ști hotărît, care câtă pâne a mâncat: să zicem, că s'a tăiat fiecare pâine în câte trei bucăți deopotrivă de mari; câte bucăți ai fi avut dumneata, care spui că avuși două plâni?

— Șese bucăți aș fi avut, domnule judecător.

— Dar tovarășul dumitale, care spui că avut trei pâni?

— Nouă bucăți ar fi avut, domnule judecător.

— Acum, câte fac la un loc: șese bucăți și cu nouă bucăți?

— Cincisprezece bucăți, d-le judecător.

— Câți oameni ați mâncat aceste cincisprezece bucăți de pâine?

— Trei oameni, d-le judecător.

— Bun! Câte-câte bucăți vin de fiecare om?

— Câte cinci bucăți, d-le judecător.

— Acum, ții minte, câte bucăți ai fi avut d-ta?

— Șese bucăți, d-le judecător.

— Dar de mâncat, câte ai mâncat d-ta?

— Cinci bucăți, d-le judecător.

— Și câte ți-au mai rămas de 'ntrecut?

— Numai o bucată, d-le judecător.

— Acum să stăm aici, în ceea ce te privește pe dumneata, și să luăm pe istalalt la rând. Ții minte câte bucăți de pâine ar fi avut tovarășul d-tale?

— Nouă bucăți, d-le judecător.

— Și câte a mâncat el de toate?

— Cinci bucăți, ca și mine, d-le judecător.

— Dar de întrecut, câte i-au mai rămas?

— Patru bucăți, d-le judecător.

— Bun! ia acuș avem să ne înțelegem cât se poate de bine. Vra să zică, dumneata ai avut numai o bucată de întrecut iar tovarășul dumitale patru bucăți; acum, o bucată de întrecut iar tovarășul dumitale patru bucăți, acum o bucată de pâine rămasă dela

dumneata și cu patru bucăți dela istalalt, fac la un loc cinci bucăți?

— Taman cinci, d-le judecător.

— Este adevărat că aceste cinci bucăți de pâne le-a mâncat oaspele d-voastră, care spui că v'a dat cinci lei drept mulțămită.

— Adevărat este, d-le judecător.

— Așa dar dumitale ți se cuvine numai un leu, fiindcă numai o bucată de pâine ai avut de întrecut; și aceasta, ca și cum ai fi avut-o de vânzare, deoarece ați primit bani dela oaspele d-voastră. Iar tovarășului dumitale i se cuvin patru lei, fiindcă patru bucăți de pâine a avut de întrecut. Acum dară fă bine și înapoiește un leu tovarășului dumitale. Și dacă te crezi nedreptățit, du-te și la Dumnezeu și las' dacă ți-a face și el judecată mai dreaptă decât aceasta.

.. Dacă te crezi nedreptățit dute și
la Dumnezeu și las'dacă ți-a face și el
judecată mai dreaptă decât aceasta...

Cel cu două pâini văzând că nu mai are încotro șovăi, înapoiește un leu tovarășului său, cam cu părere de rău, și pleacă rușinat.

Cel cu trei pâini, uimit însă de așa judecată, mulțamește judecătorului, și apoi iese, zicând cu mirare:

— Dac'ar fi pretutindene tot asemenea judecători, ce nu iubesc a li cânta cucul în față . . . cei ce n'au dreptate, n'ar mai năzui în veci și 'n pururea la judecată.

Corciogarii, porecliți și apărători, ne mai având chip de traiu numai din minciuni, sau s'ar apuca de muncă, sau ar trebui, în toată vieța lor, să tragă pe dracul de coadă . . .

Iar societatea bună ar rămânea nebântuită.

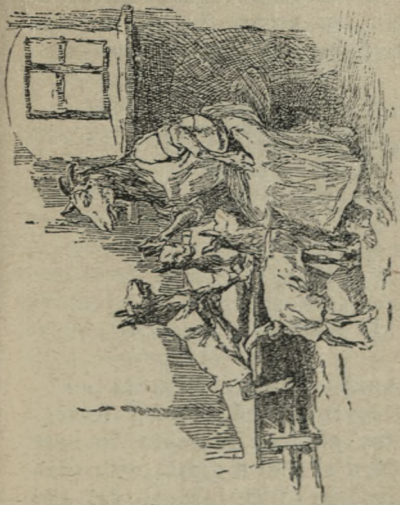

CAPRA CU TREI IEZI

Era odată o capră, care avea trei iezi. Iedul cel mare și cel mijlociu dau prin băț de obraznici ce erau; iară cel mic era harnic și cu minte. Vorba ceea: «Sunt cinci degete la o mână și nu seamănă toate unul cu altul».

Intr'o zi, capra chiamă iezii pe de-afară și le zice:

— Dragii mamei copilași! eu mă duc în pădure, ca să mai aduc ceva de-ale mâncărei. Dar voi încuieți ușa după mine, ascultați unul de altul și să nu cumva să deschideți până ce nu-ți auzi gla-

...Dragii mamei copilași! — spune capra —
eu mă duc în pădure, ca să mai aduc ceva
de ale mâncării...

sul meu. Când voi veni eu, am să vă dau de știre, ca să mă cunoașteți și am să vă spun așa:

Trei iezi cucueți,
Ușa mamei descueți,
Că mama v'aduce vouă:
Frunze 'n buze,
Lapte 'n țâțe,
Drob de sare
In spinare.
Mălăieș
In călcăeș,
Smoc de flori
Pe subsuori.

- Auzit-ați ce-am spus eu?
— Da, mămucă, ziseră iezii.
— Pot să am nădejde în voi?
— Să n'ai nici o grijă, mămucă,
apucară cu gura înainte cei mai
mari. Noi suntem odată băleți și
ce-am vorbit odată, vorbit ră-
mâne.

— Dacă-i așa, apoi veniți să vă sărute mama! Dumnezeu să vă apere de cele rele și mai rămâneți cu bine!

— Mergi sănătoasă, mămucă, zise cel mic, cu lacrimi în ochi, și Dumnezeu să-ți ajute, ca să te întoarne cu bine, și să ne-aduci de mâncare.

Apoi capra iese și se duce în treaba ei. Iar iezii închid ușa după dânsa și trag zăvorul. Dar vorba veche: «Păreții au urechi și fereștile ochi». Un dușman de lup, — ș'apoi știți care? — chiar cumătrul caprei, — care de mult pândea vreme cu prilej ca să pape iezii, trăgea cu urechea la păretele din dosul casei, când vorbea capra cu dânsii.

— Bun! zise el în gândul său. Ia acu mi-e timpul... De i-ar

împinge păcatul să-mi deschidă
ușa, halal să-mi fie! Știu că i-aș
cârnosi și i-aș jumuli!

Cum zice, și vine la ușe; și cum
vine, și începe:

Trei iezi cucuieți,
Mamei ușa descueți,
Că mama v'aduce vouă:
Frunze 'n buze
Lapte 'n țâțe;
Drob de sare
In spinare,
Mălăieș
In călcăieș.
Smoc de flori
Pe subsuori.

— Hai! deschideți cu fuga, dragii
mamei! cu fuga!

— Ia! băieți, zice cel mare, să-
riți și deschideți ușa că vine mama
cu demâncare.

— Sărăcuțul de mine! zise cel
mic. Să nu cumva să faceți posna

să deschideți, că-i vai de noi!
Asta nu-i mămuca. Eu o cunosc
de pe glas; glasul ei nu-i așa de
gros și răgușit, ci-i mai subțire
și mai frumos!

Lupu auzind aceste se duse la
un fierar și puse să-i ascuțe limba
și dinții pentru a-și suptia glasul
și apoi întorcându-se începu iar:

Trei iezi cucueți,
Mamei ușa descueți!..

— Ei vedeți? zise iarăș cel mare;
dacă mă potrivesc eu vouă?—Nu-i
mămuca, nu-i mămuca. — D'apoi
cine-i, dacă nu-i ea? Că doar și
eu am urechi. Mă duc să-i deschid.

— Bădică! bădică! zise iarăș cel
mic, ascultați-mă și pe mine!
Poate mai de-apoi a veni cineva
și-a zice:

Deschideți ușa
Că moare mătușa!

...Lupul se duse la un fierar și puse
să-i ascuțe limba și dinții pentru a-și
subția glasul

și atunci voi trebuie numai decât să le deschideți? D'apoi nu știți că mătușa-i moartă, de când lupii albi și s'a făcut oale și ulcioare, sârmana?

— Apoi dă! nu spun eu bine? zise cel mare. Ia de-atunci e rău în lume, de când a ajuns coada să fie cap . . . Dacă te-i potrivești tu acestora îi ținea mult și bine pe mămuca afară. Eu unul mă duc să deschid . . .

Atunci mezinul se vârî iute în horn, și sprijinit cu picioarele de prichiciu și cu nasul în funingine, tace ca peștele și tremură ca varga de frică. Dar frica-i din raiu sârmana! Asemenea cel mijlociu, țuști! iute sub un chersin; se 'nghemuește acolo cum poate, tace ca pământul, și-i tremură carnea pe dânsul de frică; fuga-i

rușinoasă da-i sănătoasă! . . . Inșă cel mare, se dă după ușe, și să tragă, să nu tragă! In sfârșit trage zăvorul . . . Când ia! . . . ce să vadă? Ș'apoi mai are când vedea? . . . căci lupului îi scăpărau ochii și-i sfârăia gâtulejul de flămând ce era. Și nici una nici două, haț! pe ied de gât, îi rătează capul pe loc, și-l mănâncă așa de iute și cu așa poftă de-ți părea că nici pe-o măsea n'are ce pune. Apoi se linge frumușel pe bot, și începe a se învârti prin casă, cu neastâmpăr, zicând:

— Nu știu, părerea m'a amăgit, ori am auzit mai multe glasuri? Dar ce Dumnezeu? Parc'au intrat în pământ . . . Unde să fie, unde să fie? — Se ițește el pe colo, se ițește pe dincolo, dar pace bună! Iezii nu's nicăiri! Mă! . . . că mare

minune-i și asta . . . dar nici acasă n'am de coasă . . . , ia să mai odihnesc o leacă aste bătrânețe.

Apoi se îndoiaie de șele cam cu greu și se pune pe chersin. Și când s'a pus pe chersin, nu știu cum s'a făcut, că ori chersinul a piecat, ori cumătrul a strănutat... Atunci iedul de sub chersin, să nu tacă? — îl păștea păcatul și-l mânca spinarea, sărăcuțul!

— Să-ți fie de bine, nănașule!

— A! . . . ghidi! ghiduș ce ești! Aici mi-ai fost! Ia vină 'ncoace la nănășelul să te pupe el!

Apoi ridică chersinul binișor, înșfacă iedul de urechi și-l flocăește și-l jumulește și pe acela, de-i merg peticile! . . . Vorba cea; «toată pasărea pe limba ei pierе».

Pe urmă se mai învârte cât se mai învârte prin casă, doar a

mai găsi ceva, dar nu mai găsește nimic, căci iedul cel cuminte tăcea molcum în horn, cum tace peștele în borș la foc. Dacă vede lupul și vede, că nu mai găsește nimic, își pune în gând una: așază cele două capete cu dinții rânjiți în ferești, de ți se părea că râdeau; pe urmă unge toți păreții cu sânge, ca să facă și mai mult în ciuda caprei, și apoi iese și-și caută de drum. Cum a ieșit dușmanul din casă, iedul cel mic se dă iute jos din horn și încuie ușa bine. Apoi începe a se scărmana de cap și a plânge cu amar după frățiorii săi.

«Drăguții mei frățiori! De nu s'ar fi înduplecat, lupul nu i-ar fi mâncat! Și biata mamă nu știe de astă mare urgie, ce i-a venit pe cap!. Și bocește el și bocește, până îl apucă leșin! Dar ce era

să le facă? Vina nu era a lui și ce-au căutat, pe nas le-a dat. Când jelea el așa, iaca și capra venea cât putea, încărcată cu de-ale mâncărei și găfuind. Și cum venea, cât de colo vede cele două capete, cu dinții rânjiți în ferești.

— Dragii mămuței dragi!
cum așteaptă ei cu bucurie și-mi
râd înainte când mă văd!

Băieții mamei, băieți,
Frumoși și cucueți...

Bucuria caprei nu era proastă. Dar când s'apropie bine, ce să vadă? Un fior rece ca ghiața îi trece prin vine, picioarele i se taie, un tremur o cuprinde în tot trupul și ochii i se painjinesc. Și ce era, nu era bine!.. Ea însă tot merge pân' la ușă, cum poate,

crezând că părerea o înșală . . .
și cum ajunge, și începe:

Trei iezi cucueți,
Mamei ușa descueți!
Că mama v'aduce vouă:
Frunze 'n buze,
Lapte 'n țâțe
Drob de sare
In spinare.
Mălăieș
In călcăeș.
Smoc de flori
Pe subsuori.

Atunci iedul mezin — care acum
era și cel de'ntâi și cel de pe urmă
— sare iute și-i deschide ușa. Apoi
s'aruncă în brațele mâne-sa, și
cu lacrimi de sânge începe a-i
spune:

— Mămucă, mămucă, uit'te ce
am pățit noi! Mare foc și potop
a căzut pe capul nostru!

Capra atunci holbând ochii lung prin casă, o cuprinde spaima și rămâne încremenită!.. Dar mai pe urmă îmbărbătându-se, și-a mai venit puțin în fire și-a întrebat:

— Da ce-a fost aici copile!

— Ce să fie, mămuță? Ia cum te-ai dus d-ta de-acasă, n-a trecut tocmai mult și iaca s'aude cineva bătând la ușă și spunând:

Trei iezi cucueți,
Mamei ușă descueți...

— Și?..

— Și frate-meu cel mare, nătâng și neastâmpărat, cum îl știi, fuga la ușă să deschidă.

— Ș'atunci!

— Atunci eu m'am vârît iute în horn și frate-meu cel mijlociu sub

...Capra holbând ochii lung prin casă
o cuprinde spaima și rămâne
încremenită...

chersin, iară cel mare după cum îți spun, se dă cu nepăsare după ușe și trage zăvorul.

— Ș'atunci?

— Atunci grozăvie mare! Nănașul nostru și prietenul d-tale, cumătrul lup, se și arată în prag.

— Cine? Cumătru-meu? El care s'a jurat pe părul său că nu mi-a spăria copilașii niciodată?

— Apoi dă, mamă! Cum vezi i-a umplut de spărieți!

— Ia las' că l-oiu învăța eu! Dacă mă vede că's o văduvă sărmană și c'o casă de copii, apoi trebuie să-și bată joc de casa mea? și pe voi să vă puie la pastramă? Nici o faptă fără plată . . . Ticălosul și mangositul! Incă se rânjea la mine câteodată și-mi făcea cu măseaua . . . Apoi doar eu nu's de-acelea de care crede el:

n'am sărit peste garduri nici-odată de când sunt. Ei, taci cumetre, că te-oiu doبزăla eu! Cu mine ți-ai pus boii în plug? Apoi ține minte că ai să-i scoți fără coarne!

— Of! mămucă, of! Mai bine taci și lasă-l în plata lui Dumnezeu! Căci știi că este o vorbă: «Nici pe dracul să-l vezi, da nici cruce să-ți faci!».

— Ba nu, dragul mamei! «Că până la Dumnezeu, sfinții îți ieu sufletul». Și-apoi ține tu minte, copile, ce-ți spun eu: că de i-a mai da lui nasul să mai miroase p'aci, apoi las'! . . . Numai tu să nu cumva să te răsufli cuiva, ca să prindă el de veste.

Și de-atunci căuta și ea vreme cu prilej ca să facă pe obraz cumătru-său. Se pune ea pe gânduri

și stă în cumpene cum să dreagă și ce să-i facă.

— Aha! ia acu i-am găsit leacul, zise ea în gândul său. Taci! că i-oiu face eu cumătrului una, de și-a mușca labele . . .

Aproape de casa ei, era o groapă adâncă: (tocmai) acolo-i nădejdea caprei.

— La cada cu dubala, cumătre lup, că nu-i de chip! . . . Ia de-acu se 'ncepe fapta. Hai la treabă cumetriță, că lupul ți-a dat de lucru!

Și așa zicând, pune poalele 'n brâu, își suflecă mânecile, ațâță focul și s'apucă de făcut bucate. Face ea sarmale, face plachie, face alivenci, face pască cu smântână și cu ouă, și fel de fel de bucate. Apoi umple groapa cu jeratic și cu lemne putregăioase, ca să ardă focul mocnit. După asta

așează o leasă de nuiele numai înținată, și niște frunzari peste dânsa; peste frunzari toarnă țărnă și peste țărnă așterne o rogojină. Apoi face un scăueș de ceară anume pentru lup. Pe urmă lasă bucatele la foc să fiarbă și se duce prin pădure să caute pe cumătru-său și să-l poftească la praznic. Merge ea cât merge prin codru până ce dă de-o prăpastie grozavă și întunecoasă și pe-o tihărae dă cu crucea peste lup.

— Bună vremea cumătro. Da ce vânt te-a abătut pe-aici?

— Bună să-ți fie inima cumătre, cum ți-i căutătura... apoi dă, nu știi d-ta, că nevoia te duce pe unde nu ți-i voia? Ia, nu știu cine-a fost pe la mine pe-acasă în lipsa mea, că știu că mi-a făcut-o bună!

— Ce fel, cumătriță dragă?

— Ia, a găsit ieziu singurei, i-a ucis și i-a crâmpoțit, de le-am plâns de milă! Numai văduvă să nu mai fie cineva!

— Da nu mai spune, cumătră!

— Apoi de-acum ori să spun, ori să nu mai spun, că tot una mi-e. Ei, mititeii s'au dus către Domnul, și datoria ne face să le căutăm de suflet. De aceea am făcut și eu un praznic, după puterea mea, și am găsit de cuviință să te poftesc și pe d-ta, cumătre, ca să mă mai mângâi.

— Bucuros, dragă cumătră, dar mai bucuros eram când m'ai fi chemat la nuntă.

— Te cred cumătre, d'apoi dă!.. Nu-i cum vrem noi, ci-i cum vrea Cel-de-sus.

Apoi capra pornește înainte plângând și lupul după dânsa, prefăcându-se că plânge.

— Doamne, cumătre, Doamne, zise capra suspinând. De ce ți-e mai drag în lume tocmai de aceea n'ai parte.

— Apoi dă, cumătră, când ar ști omul ce-ar păți, dinainte s'ar păzi. Nu-ți face și d-ta atâta inimă rea că odată avem să mergem cu toții acolo.

— Așa este, cumătre, nu-i vorbă. Dar sărmanii găgălici, de cruzi s'au mai dus!

— Apoi dă, cumătră, se vede că și lui Dumnezeu îi plac tot puișori de cei mai tineri.

— Apoi dacă i-ar fi luat Dumnezeu, ce ți-ar fi? D'apoi așa?

— Doamne, cumătră, Doamne! Oiu face și eu ca prostul . . . Oare

nu cumva nenea Martin a dat raita pe la d-ta pe-acasă? Că mi-aduc aminte că l-am întâlnit odată prin zmeuriș, și mi-a spus că dac' ai vrea d-ta să-i dai un băiet să-l învețe cojocăria.

Și din vorbă 'n vorbă, din una 'n alta, ajung păn' acasă la cumătra.

— Ia poftim, cumătre, zise ea, luând scăueșul și punându-l deasupra groapei cu pricina, șezi cole și să ospătezi oleacă, din ceea ce ne-a dat Dumnezeu!

Răstoarnă apoi sarmalele în strachină și i le pune dinainte.

Atunci lupul începe a mânca hălpov: și gogâlt, gogâlt, gogâlt, gogâlt, îi mergeau sarmalele întregi pe gât.

— Dumnezeu să ierte pe cei răposați, cumătră, că bune sarmale ai mai făcut!

Ia poftim, cumătre — zise capra luând
scăueșul și punându-l deasupra groapei
cu pricina, șezi colea și să ospătezi o
leacă din ceace ne-a dat Dumnezeu...

Și cum ospăta el, buf! cade fără sine în groapa cu jeratic, căci scăueșul de ceară s'a topit, și leasa de pe groapă nu era bine sprijinită: nici mai bine, nici mai rău, ca pentru cumătru.

Ei, ei! Acum scoate, lupe, ce ai mâncat! Cu capra ți-ai pus în cârd? Capra ți-a venit de hac.

— Valeu, cumătră, talpele mele! Mă rog scoate-mă, că-mi arde inima 'n mine!

— Ba nu, cumătre; c'așa mi-a ars și mie inima după iezișorii mei! Lui Dumnezeu îi plac pui de cei tineri; mie însă-mi plac și de iști mai bătrâni, numai să fie bine fripți; știi cole să treacă focul printr'inșii.

— Cumătră, mă pârlesc, arz de tot, mor, nu mă lăsa.

— Arzi, cumătre, mori, căci nici viu nu ești bun! De-abia i-a mai trece băietului istuia de spăriet, că mult păr îmi trebuia de la tine ca să-l afum! Ți-aduci aminte, dihanie, răutăcioasă și spurcată, când mi te-ai jurat pe părul tău? Și bine mi-ai mâncat iezișorii!

— Mă ustură inima 'n mine, (cumătră)! Mă rog scoate-mă și nu-ți mai face atâta osândă cu mine.!

— Moarte pentru moarte, cumătre, arsură pentru arsură, că bine-o mai plesniși dinioare cu cuvinte din scriptură.

După aceasta capra și cu iedul au luat o căpiță de fân și-au aruncat-o peste dânsul, în groapă, ca să se mai potolească focul... Apoi la urma urmelor năpădiră asupra lui și-i mai trântiră în cap

.. Și cum ospăta el, buf! cade în groapa
cu jeratec, căci scăueșul de ceară s'a
topit și leasa de pe groapă nu era bine
sprijinită...

cu bolovani și ce-au apucat până-l omorîră de tot. Și așa s'a păgubit sărmana capră și de cei doi iezi și de cumătru-său, lupul, păgubașă a rămas, și păgubașă să fie!

Și auzind caprele din vecinătate de una ca asta tare le-a mai părut bine. Și s'au adunat cu toate la priveghiu, și unde nu s'au așternut pe mâncate și pe băute, veselindu-se împreună . . .

Și eram și eu acolo de față, și 'ndată după aceea am încălecat iute pe-o șea și-am venit de v'am spus povestea așa; și-am mai încălecat pe-o roată și v'am spus jitia toată; și unde n'am mai încălecat și pe-o căpșună, și v'am spus (oameni buni), o mare și go-gonată minciună.

PUNGUȚA CU DOI BANI

Era odat' o babă și-un moșneag. Baba avea o găină și moșul un cocoș; găina babei se oua de câte două ori pe fiecare zi, și baba mânca o mulțime de ouă, iar moșneagului nu-i da nici unul. Moșneagul, într'o zi pierdu răbdarea și zise:

— Măi babă, mănânci ca în târgul lui Cremene. Ia dă-mi și mie niște ouă, ca să-mi prind pofta măcar.

— Da, cum nu, zise baba, care era foarte zgârcită. Dacă ai poftă de ouă, bate și tu cocoșul tău să facă ouă, și-i mânca; eu așa am

bătut găina, și iacătă-o cum se ouă.

Moșneagul pofticios și hapsin, se ia după gura babei, și de ciudă, prinde (iute și de grabă) cocoșul și-i dă o bătae bună, zicând:

— Na! ori te ouă ori du-te dela casa mea, ca să nu mai stric mâncarea de geaba.

Cucoșul cum scăpă din mâinile moșneagului, fugi deacasă și umbra pe drumuri bezmetec. Și cum mergea el pe un drum, numai iaca găsește o punguță cu doi bani. Și cum o găsește o și ia în clonț și se întoarnă cu dânsa înapoi, spre casa moșneagului. Pe drum întâlnește o trăsură c'un boier și cu niște cucoane. Boierul se uită cu băgare de seamă la cucoș, vede în clonțu-i o punguță și zice veteului:

...Moșneagul pofcios și hapsin se
ia după gura babei și de ciudă
prinde cocoșul și-i dă o bătae bună,
zicând: — Na! ori te ouă, ori dute
dela casa mea ca să nu mai stric
mâncarea degeaba...

— Măi! ia dă-te jos și vezi ce are cocoșul cela în plisc?

Vezeteul se dă iute jos din capra trăsorei, și c'un feliu de meșteșug, prinde cocoșul, și luându-i punguța din clonț, o dă boierului. Boierul o ia (fără păsare), o pune în buzunar și pornește cu trăsura înaintea. Cocoșul supărat de asta, nu se lasă, ci se ia după trăsura, spuind neîncetat:

Cucurigu! boieri mari,
Dați punguța cu doi bani!

Boierul înciudat, când ajunge în dreptul unei fântâni, zice vezeteului:

— Mă! ia cucoșul ist obraznic și-l dă în fântâna ceea.

Vezeteul iarăși se dă jos din capra trăsorii, prinde iarăși cucoșul și-l asvârle în fântână. Cucoșul vă-

zând această mare primejdie, ce să facă? Incepe a înghiți la apă; și 'nghite, și 'nghite până ce înghite el toată apa din fântână . . . Apoi sboară de-acolo afară și iarăș se ia în urma trăsorii zicând:

Cucurigu! boieri mari,
Dați punguța cu doi bani!

Boierul văzând aceasta s'a mirat cumplit și a zis:

— Mă! da al dracului cucoș i-aista! Ei las! că ți-oiu da eu ție de cheltuială, măi crestatule (și pintenatule!). Și cum ajunge acasă, zice unei babe dela bucătărie, să ia cucoșul, să-l asvârle într'un cuptior plin cu jăratec și să pue o lespede la gura cuptiorului. Baba (cânoasă la inimă) de cuvânt: face cum i-a zis stăpânu-său. Cucoșul cum vede și astă mare

nedreptate, începe a vărsa la apă; și toarnă el toată apa cea din fântână pe jeratec, până ce stânge focul de tot și se răcorește cup-toriul; ba încă face și-o apărie prin casă, de s'a îndrăcit de ciudă hârca dela bucătărie. Apoi dă o bleandă lespezii dela gura cup-tiorului, iese teafăr și de-acolo, și fuga la fereastra boierului și începe a trânti cu ciocul în geamuri și a zice:

Cucurigu! boieri mari,
Dați punguța cu doi bani!

— Măi, că mi-am găsit beleaua cu dihania asta de cucoș! zise boierul (cuprins de mirare). Vezeteu! ia-l de pe capul meu, și-l svârle în cireada boilor și-a vacilor; poate vr'un buhai (înfuriat) i-a veni de hac: l-a lua în coarne

și-om scăpa de supărare. Vezeteul iarăși ia cucoșul și-l svârle în cireadă! Atunci, bucuria cucoșului! Să-l fi văzut cum înghițea la buhai, la boi, la vaci și la viței; pân'a înghițit el toată cireada, și-a făcut un pântece mare, mare, cât un munte. Apoi iar vine la fereastră, întinde aripile în dreptul soarelui, de întunecă de tot casa boierului și iarăși începe:

Cucurigu! boieri mari,
Dați punguța cu doi bani!

Boierul când mai vede și astă (dăndănae), crăpa de ciudă și nu știa ce să mai facă, doar va scăpa de cucoș.

Mai stă boierul cât mai stă pe gânduri, până-i vine iarăși în cap una:

Mă! ia cocoșul ist obrasnic și-l dă în
fântâna ceea — zise boerul —. Veze-
teul iarăși se dă jos din capra trăsorii
prinde iarăși cocoșul și-l asvârle în
fântână.

— Am să-l dau în haznaua cu bani; poate va înghiți la galbeni, i-a sta vreunul în gât, s'a înneca și om scăpa de dânsul. Și cum zice, umflă cucoșul de-o aripă, și-l svârle în haznaua cu bani; (căci boierul acela, de mult bănărit ce avea, nu-i mai știa numărul!..). Atunci cucoșul înghite cu lăcomie toți banii și lasă toate lăzile pustii. Apoi iese și de acolo (el știe cum și pe unde), se duce la fereastra boierului și iar începe:

Cucurigu! boieri mari,
Dați punguța cu doi bani!

(Acum, după toate cele întâmplate), boierul văzând că n'are ce-i mai face, i-asvârle punguța. Cucoșul o ia de jos cu bucurie, se duce în treaba lui și lasă pe boieri în pace. Atunci toate pase-

rile din ograda boierească (văzând voinicia cucoşului), s'au luat după dânsul, de ți se părea că-i o nuntă și nu altăceva; iară boierul întristat, se uita galiș cum se duceau și păsările sale, și zise oftând:

— Ducă-se și cobe și tot, numai bine că am scăpat de belea; căci nici lucru curat n'a fost (aici)!

Cucoşul însă mergea țațoș, iar păsările după dânsul și merge el cât merge, până ce ajunge acasă la moșneag, și de pe la poartă începe a cânta: cucurigu!!! cucurigu!!!

Moșneagul cum aude glasul cucoşului, ese din casă cu bucurie; și când își aruncă ochii spre poartă, ce să vadă?! cucoşul său era ceva de spăriet: Elefantul ți se părea purece pe lângă acest

cucoș! și-apoi în urma lui veneau cârduri nenumărate de păsări, care de care mai frumoase, mai cucuete și mai boghete. Moșneagul văzând pe cucoșul său așa de mare și de greoi (și înconjurat de-atâta amar de galițe) i-a deschis poarta. Atunci' cucoșul i-a zis:

— Stăpâne, așterne un țol aici, în mijlocul ogrăzii.

Moșneagul, iute, ca un prâsnel, așterne țolul. Cucoșul atunci se așează pe țol, scutură puternic din aripi, și îndată se umple ograda și livada moșneagului, pe lângă păsări, și de cirezi de vite; iară pe țol toarnă o movilă de galbeni, care străluceau la soare, de-ți luau ochii! Moșneagul văzând aceste mari bogății, nu știa ce să facă de bucurie, sărutând mereu cucoșul și dezmerdându-l.

Atunci iacă și baba venea, nu știu de unde; și când a văzut unele ca acestea, numa-i sclipeau (răutăcioși) ochii în cap și plesnea de ciudă.

— Moșnege, zise ea (rușinată). Dă-mi și mie niște galbeni.

— Ba pune-ți pofta 'n cui, măi babă. Când ți-am cerut ouă, știi ce mi-ai răspuns? — Bate acum și tu găina, să-ți aducă galbeni; c'ășa am bătut eu cucoșul, (știi tu din a cui pricină) . . . și iată ce mi-a adus!

Atunci baba se duce în poiată, găbuește găina, o apucă de coadă și o ia la bătaie, de-ți vinea să-i plângi de milă! Biata găină, cum scapă din mânele babei fuge pe drumuri. Și cum mergea pe drum, găsește și ea o mărgică, și-o înghite; apoi repede se întoarce

acasă la babă, și începe' de pe la poartă: cot, cot, cotcodac!!—Baba iese cu bucurie înaintea găinei. Găina sare peste poartă, trece iute pe lângă baba, și se pune pe cuibariu; și după un ceas de ședere, sare de pe cuibariu; cotcodăcind. Baba atunci se duce cu fuga să afle ce i-a făcut găina! . . . Și când se uită în cuibariu, ce să vadă? — Găina se ouase o mărgică! . . . Baba, când vede că și-a bătut găina joc de dânsa, o prinde ș'o bate, ș'o bate, pân'o omoară în bătaie! Și așa, baba cea (zgârcită și) nebună a rămas de tot săracă, lipită pământului. De-acu a mai mânca și răbdări prăjite, în loc de ouă; că bine și-a făcut răs de găină, și-a ucis'o fără să-i fie vinovată cu nimica, sărmana!

Moșneagul însă era foarte bogat, el și-a făcut case mari și grădini frumoase, și trăia foarte bine. Pe babă (de milă), a pus-o găinăriță; iar pe cucuș îl purta în toate părțile după dânsul, cu salbă de aur la gât și încălțat cu ciuboțele galbene și cu pinteni la călcâe, de ți se părea că-i un irod de cei frumoși, iar nu cucuș, de făcut cu borș.

Biblioteca Județeană
— CLUJ —

CUPRINSUL

	<u>Pagina</u>
Amintiri din copilărie.	5
Moș Ion Roată.	14
Moș Ion Roată și Cuza Vodă	26
Povestea unui om leneș	42
Cinci pâni	51
Capra cu trei iezi	66
Punguța cu doi bani	93

■ Desenele din această carte sunt făcute de marele pictor D. Stoica și reproduse cu învoirea Cărții Românești

BIBLIOTECA ALBINA
PREȚUL UNEI CĂRȚI LEI 5

Nr. 1

CARTE DE RUGĂCIUNI

CEA MAI BUNĂ ȘI CEA MAI IEFTINĂ CARTE
APĂRUTĂ PÂNĂ ACUM. CUPRINDE TOATE
RUGĂCIUNILE DE CARE ARE NEVOIE BUNUL
CREȘTIN, ÎN VIAȚA DE TOATE ZILELE

Nr. 2

R E G E L E N O S T R U

CARTEA DE CĂPĂTĂI A FIECĂRUI BUN ROMÂN,
ÎN EA ESTE CUPRINSĂ VIAȚA DE BASM,
DE VIS, DE PĂTRUNDERE ȘI ÎNFĂPTUIRE A
MAJESTĂȚII SALE REGELUI NOSTRU

REVISTA ALBINA

ABONAMENTUL PE UN AN 150 LEI
PE O JUMĂTATE DE AN 80 LEI

CARTEA SATULUI

PREȚUL UNUI VOLUM LEI 30

AU APĂRUT:

Cezar Petrescu. Cei trei Regi (cu un desen de Lena Constante și cu 46 de vederi și chipuri după fotografii).

Mihail Sadoveanu. Inima noastră (cu desene de Leon Viorescu).

Al. Lascarov-Moldovanu. Viața creștină în pilde (cu desene de Mac Constantinescu).

V. Voiculescu. Toate leacurile la îndemână (cu o reproducere în colorii după Șt. Luchian și numeroase figuri).

Lucia Filimon-Ciulei. Intre gospodine (cu desene de Aurel Jiquidid).

N. Oancea. Culegere de coruri (cu un desen colorat de Mac Constantinescu și vederi după fotografii).

Joc sfânt popular. Viclei-mul (cu întregiri și lămuriri de Victor Ion Popa și muzică de G. Breazul, cu un desen în colorii de Mac Constantinescu și vederi după fotografii).

I. C. Vissarion. Inviatorul de morți (cu desen de Aurel Jiquidid).

T. Bușniță. Cartea crescătorului de pești (cu o reproducere în colorii după J. Steriadi și numeroase figuri).

Tudor Pamfile și Victor Ion Popa. Cuiul lui Pepelea, comedie populară (cu un desen colorat de Aurel Jiquidid și numeroase desene negre).

I. Agârbiceanu. Minunea, povestiri (cu desen de Damian).

Apostol D. Culea. Șezători de seară (cu o reproducere în colorii după Rodica Maniu și cu numeroase figuri).

Gr. V. Madan. Răsunete din Basarabia (cu desene de Victor Ion Popa).

Liviu Rebreanu. Oameni de pe Someș (cu desene de Lena Constante).

Emanoil Bucuța. Biblioteca Satului (cu o vedere în colorii după G. Petrașcu și cu alte chipuri).

I. Simionescu. Auzite și trăite în țară (cu desene de Aurel Jiquidî).

Victor Ion Popa. A fost odată un războiu (cu desene de autor).

I. Lupaș. Istoria Unirii Românilor (cu o reproducere în colorii după o pânză de D. Stoika și cu numeroase figuri și vederi).

Victor Estimiu. Omul lui Dumnezeu, povestiri (cu desene de Lena Constante).

Ilie Isvoranu. Ogorul nostru (cu o vedere în colorii după pânză de Ștefan Popescu și cu numeroase desene de unelte și fotografii).

G. Breazul. Colinde (cu desene în colorii de Damian).

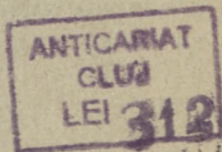
Mihail Lungianu. Smei și Zâne (cu desene de Lena Constante).

Victor Ion Popa. Plata birului (cu desene de Lena Constante și de autor).

CĂRȚILE SE GĂSESC DE VÂNZARE
LA TOATE LIBRĂRIILE ȘI CĂMINELE
CULTURALE, PRECUM ȘI LA
CENTRALA EDITURII FUNDAȚIILOR
REGALE, STRADA LIPSCANI, 18

MONITORUL OFICIAL ȘI
IMPRIMERIILE STATULUI
IMPRIMERIA NAȚIONALĂ
BUCUREȘTI, 1938

19262/89

312

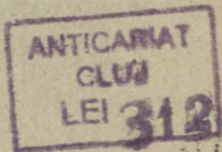
Prof. Titus Furdui

DIPLOMAT IN STIINTE FILOZOFICE
SECTIA DE MANUSCRISE SI CARTE RARA A
BIBLIOTECII ACADEMIEI R. S. ROMANIA

PARING 8
BL. H 4, ET. I. AP. 7

3400 CLUJ-NAPOCA

19262/89

312

Prof. Titus Furdui

DIPLOMAT IN STIINTE FILOZOFICE
SECTIA DE MANUSCRISE SI CARTE RARA A
BIBLIOTECA ACADEMIEI R. S. ROMANIA

PARING 8
BL. H 4, ET. I. AP. 7

3400 CLUJ-NAPOCA

R₁-206

BIBLIOTECA ALBINA

Nr. 3

PREȚUL UNEI CĂRȚI 5 LEI